

clermont- ferrand

2002

slovenija
brez
kratkih
filmov
ali
clermont-
ferrand
zunaj
meja
francije

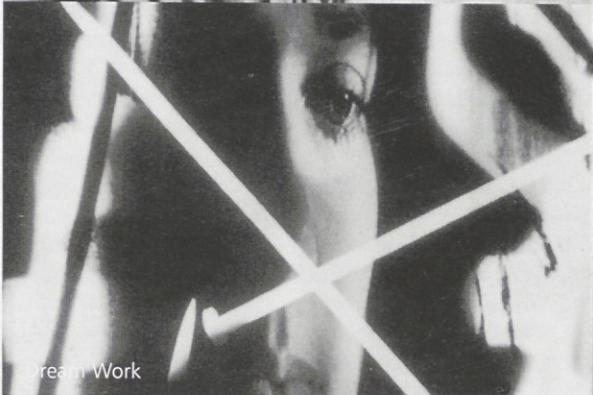
Member

The Look of Happiness

Ten Minutes Before Dying

Dream Work

sabina đogić

V sedemdesetih in osemdesetih je bil *Ekran* še naklonjen pisanju in predstavljanju kratkih filmov, predvsem s festivalov v Beogradu in nemškem Oberhausnu (slednji velja za enega najstarejših festivalov kratkega filma na svetu). Ne vem, kam je odšlo zanimanje za kratki film in zakaj se forma, v katero so ujeti predvsem mladi in neveljavljeni avtorji, ne zmore več prezentirati v našem vse bolj cinefilskem prostoru (sodeč po vedno številčnejšem kinotečnem obisku). Zato vam predstavljam festival, ki je name lani naredil takšen vtis, da se verjetno nikoli več ne bom mogla izogniti tistim mladim februarским dnevom, ki jim je po dolgi, mrzli zimi sonce prvič naklonjeno. Gre za največji svetovni festival kratkega filma (vseh skupaj prikaže prek 400), ki se odvija na obrobju Centralnega masiva, kamor redko zaideš kot popotnik in kamor te Francozi ne bi nikoli napotili. A festival mesto spremeni. Naenkrat se v njem znajde množica tujih in domačih gostov, ki so na različne načine povezani s filmi v programu – od režiserjev, producentov, distributerjev in predstavnikov filmskih festivalov do televizijskih hiš, novinarjev in raznih tehničnih pomočnikov. In tem se pridružijo še študentje z drugih predelov Francije ter domačini... Na koncu vsi skupaj predstavljajo publiko, ki je lani zabeležila prek 129.000 obiskov filmskih predstav v devetih dneh. Dogodek je postal tako množičen in nepredvidljiv, da ljudje čakajo v vrsti z enotnimi kartami – z njimi si gredo lahko pogledat katerekoli predstavo – več kot eno uro.

Kako se je vse skupaj začelo

Na začetku je bil študentski kino-klub, ki so ga ustanovili Antoine Lopez, Georges Bollon, Roger Gonin in drugi. To se je dogajalo v Amfiteatru Gergovia na Univerzi za humanistične vede, ki je sedaj eno od prizorišč festivala. Leta 1978 srečajo Jacquesa Tatija, vnetega podpornika kratkih filmov, in se leta 1979 odločijo organizirati Teden kratkega filma. Jacques Tati se Tedna udeleži tudi leto kasneje, leta 1980, in vznemiri publiko Clermont-Ferranda – *Oglaševanje: NE, Kratki filmi: DA*. Teden se leta 1982 spremeni v Festival, ki najprej predstavlja le nacionalno produkcijo, deset let kasneje pa tudi mednarodno. Šefa ni, kar Georges Bollon občasno pospremi s komentarjem, da je Festival v Clermont-Ferrandu poslednji Sovjet... Glavna in osrednja finančna podpora prihaja od združenja *Sauve qui peut le court métrage* (analogija imena na Goddardov film), ki ne pomaga le pri organizaciji festivala, temveč tudi pri številnih dejavnostih, komisiji za film, centru za dokumentacijo, animacijo v šolah ...

Letošnji program

Vsakoletni program uvrsti v svoj tekmovalni del pet-odstotno selekcijo prijavljenih del, ki se vsako leto giblje okrog številke 1700. Največ prijavljenih filmov je igranih. Ostale zvrsti so zapostavljene, malo bolje pa se godi digitalnim video delom, ki so se letos prvič znašla v samostojnem programu festivala. Žalostno usodo imajo tudi afriški filmi, ki znotraj tekmovalnega programa ne uspejo ustvariti nekega referenčnega okvirja in jim, kljub njihovi kvaliteti, vizualno in narativno izstopanje kvečjemu škodi. Festival prav zaradi tega gradi legitimnost na sestavi mednarodne žirije, ki vsako leto od petih izbranih v svoj krog sprejme enega temnopoltega predstavnika, enega animatorja in enega dokumentarista.

Festival podpira in nagraduje predvsem preprostejše filmske žanre in oblike, kar sklepam po glavnih nagradah zadnjih nekaj let, ki pa zagotovo niso kvalitativne pokazateljice ostalega filmskega programa. Prek filmov, ki že počasi razkrivajo stile posameznih avtorjev, lahko slutimo celotno dolgometražno produkcijo v prihodnosti.

Producenti filmov so večinoma filmske šole, nato neodvisni producenti in televizije, proračuni pa so zelo različni, odvisno od iznajdljivosti režiserja. Peter Tscherkassky je svoj film *Dream Work* posnel za 5000 evrov – financiralo ga je Ministrstvo za kulturo in vlado spodnje Avstrije. Marianela Maldonado je začela s snemanjem svojega filma *The Look of Happiness* z dobrimi 1000 evri, ki jih je zaslužila z delom v baru. Med

snemanjem so ji producenti našli še enkrat toliko. Uporabo opreme, hrano in razne predmete za scenografijo je dobila brezplačno od sponzorjev, pri ostalih stroških pa so ji pomagali filmski inštitut, filmski sklad, Britanski svet in šole. David Brooks je zadnjih deset let delal kot montažer in v tem času naredil veliko uslug različnim ljudem, povrnjene pa so mu bile pri njegovem prvem filmu *Member*. Če bi vse prejete usluge plačal, bi produkcija filma stala okrog 70.000 evrov, postprodukcija pa 200.000 dolarjev. Vendar ga je vse skupaj na koncu stalo slabih 10.000 dolarjev.

Tole pa so najbolj izstopajoči filmi letošnjega festivala:

member

ZDA **režija** David Brooks 16'

Prvenec ameriškega režiserja, ki je k svojemu filmu pritegnil zdaj že hollywoodskega igralca Joshua Hartnetta. Ta v filmu igra Giannija, najstnika brez iluzij, ki nas popelje po nočnem Los Angelesu. Film je hipnotično, halucinogeno, hitro zmontirano 15-minutno kričanje in divjanje z avtomobilom po ulicah velenosti. V iskanju popolne zavarovalniške goljufije in namerno povzročene prometne nesreče nas film premesti v Giannijevo glavo. Njegove misli so okužene in skrivljene od Los Angelesa: reklamnih sporočil, ki butajo v njegove možgane, pritiska k prilagoditvi in želje postati *member* (član). Večina materiala je bila posneta v dveh vikendih, štirih dneh snemanja na 35mm trak. Devetdeset odstotkov tega materiala je bilo posnetega na 40 x 40 m velikem odru z zelenim ekranom v ozadju. Ostali del izvedbe, kot so odsevi in pogled skozi zadnje okno, so bili posnети z digitalno kamero. Montaža je bila narejena s pomočjo programa AVID. Film je bil nato prenesen na HDCAM sliko, na kateri se je vršilo tudi sestavljanje in oblikovanje. Končna HDCAM slika je bila nato lasersko prenešena na 35mm trak.

the look of happiness

VB, Norveška **režija** Marianela Maldonado 25'

Foucault ali Orwell. Posameznika ne nadzorujejo kamere, temveč psihologi, zdravniki... Ljudje so bolna bitja, zato jih je potrebno zdraviti. S tabletami. Tako morajo vsi, ki jih je družba pripravljena integrirati, jemati tablete. Film prikazuje žensko, ki skuša v mestu najeti stanovanje. Končno naleti na agencijo, ki ji vzbudi upanje, to pa se sprevrže v pravo nočno moro, v kateri se Mina presenetljivo dobro znajde. Kaj pomeni upornost v nepredvidljivi prihodnosti? Ali zamišljeni pogledi izražajo praznino ali zamaknenost v polnost življenja in smisla? Bizaren film o realnosti, ki prav zaradi tega deluje skrajno nadrealistično.

woyzeck's last symphony

Danska **režija** Nikolaj Arcel 38'

Zlatko Burič je komponist in dirigent Woyzeck. Njegova življenjska želja je ustvariti glasbo za film. Končno dobi priložnost, pa čeprav za pornografski film. Woyzeck glasbo skomponira, nato pa izve, da ne bo izvedena, saj niso pričakovali glasbe za orkester, ki zaradi izvedbe stane več kot celotna produkcija filma. V tem času spozna žensko, v katero se zaljubi in se kasneje z njo tudi poroči. Ona dela na postprodukciji porno filma in želi Woyzecku pripraviti presenečenje: ugrabiti orkester ter mu omogočiti, da v živo izvede svojo lastno glasbo. Dramatičen psevdodokumentarec, poln komičnih momentov, ki ga je prav tako režiral študent Danske filmske šole, z odličnim igralcem v glavni vlogi.

bintou

Zimbabve/Francija/Burkina Faso **režija** Fanta Regina Nacro 31'
Antropološko bogata drama o življenju družine s tremi otroki v Ouagadougou. Mati (Bintou) želi, kljub nasprotovanju moža, poslati vse svoje otroke v šole. Ker pa nimajo dovolj denarja, ga začne služiti sama. To moža spravi v pravo stisko, zato jo začne skrivaj ovirati pri njenem delu, da bi ji onemogočil zaslužek, s katerim postaja vsak dan bolj uspešna.

naj dokumentarec:

ten minutes before dying

Kanada, Indonezija **režija** Michel Cayla 4'

Film je posnet v duhu Markerjevega foto-romana *Mesto slovesa* (La Jete, 1963). Le da v tem filmu spomin ne pomeni pobega od realnosti, temveč vrnitev k njej. Posnetki zapora v Jakarti (ki so del fotografske razstave "Lepas Cipinang" Ferryja Ardianta), praznina in temačno celice, v ozadju pa besede moža, ki se mu iztekajo zadnje minute življenja. Film oživi besede anonimnega obsojenca na smrtno kazen, ki jih je zapisal na steno svoje celice deset minut pred smrtjo, in ga pokoplje v njegovo večno odsotnost.

naj animirani film:

hasta los huesos/ down to the bone

Mehika **režija** Rene Castillo 11'

Delo mehiškega animatorja, ki je za izvirno glasbeno spremljavo svojega filma prosil znamenito mehiško glasbenoasedbo Cafe Tacuba. Do njih ni mogel priti drugače, kot da jih je po koncertu počakal pred izhodnimi vrati, kjer jih je, menda, sedeč na dežju na pločniku, tudi dočkal. Glasbeniki so privolili v sodelovanje, iz česar je nastala čudovita glasbena animacija lutk. Mož, ki umre, je pokopan živ in se znajde v samem središču zemlje, kjer imajo okostnjaki žur. Film se naslanja na star mehiški obredni ritual, ki nam srh spreletavajuč dogodek prikaže kot utrغانo komedijo.

naj eksperimentalni film:

dream work

Avstrija **režija** Peter Tscherkassky 11'

Avtor nastanek svojega filma opiše takole: "*Sedem v zatemnjeno sobo in vzamem v roke en meter neobdelanega filmskega traku, na katerega položim izbrane sekvence iz najdenega filma. Osvetlim ga z laserskim žarkom ali običajno lučjo. To večkrat ponovim, kar pomeni, da vzamem več delov od izbranih sekvenc in na neobdelanem filmu ustvarim nekaj kolažu podobnega – do sedem plasti. Ko je to končano (en meter mi vzame približno eno uro in predstavlja dve sekundi predvajalnega časa), film ročno razvijem. Korak za korakom film raste in po sedmih mesecih je končan...*"

Film prikazuje žensko, ki leže v posteljo, zaspi in začne sanjati. Sanje jo prestavijo v pokrajino svetlobe in sence, ki jo obudi forma klasične kinematografije. Gre za je zadnji del trilogije. Prvi del *L'arivée* je bil poklon bratoma Lumièr, začetku kinematografije, *Outer Space* filmskemu materialu kot takemu in *Dream Work* začetku eksperimentalnega filma. Posvečen je Manu Rayu, ki je prvi začel s postopki, ki jih zdaj uporablja Tscherkassky: s polaganjem nečesa na neobdelan filmski material in naknadnim osvetljevanjem. Ali kot pravi sam: "*Man Ray je uporabljal realne objekte (žeblice, igle, sol in podobne stvari), jaz pa uporabljam izbrane sekvence. To je vse. Vrnil sem se k Rayevim objektom, jih poskušal integrirati v svoje lastne "sanje" in jih uporabiti za seksualne metafore ...*" •
www.clermont-filmfest.com